

5% 1910
 4% 1900
 12% 1890
 12% 1960

(10) *Magyar nyelvű könyvesbolt forgalma Nyugaton:*

a) Milyen magyar vonatkozású idegen nyelvű könyvek keltek a legjobban?

Yves de Daruvár: The tragic fate of Hungary; Gundel: Szakácskönyv németül, angolul; Gárdonyi: Sterne von Eger; Jókai: Ein Goldenmensch, The dark diamonds, Hundred Hungarian Poems; Márai fordításban: Kishon angol nyelvű könyvei; Karinthy: Please Sir; Maria Faggyas: Der Fünfte; Krúdy németül; Madách: The tragedy of Man; Vízváry: The tresaire trove of Hungarian cooking; Mindszenty angolul; Magyar népművészet franciául.

b) Milyen magyar nyelvű újságot vesznek-rendelnek leggyakrabban a vevőik?

Irodalmi Újság; Élet és Tudomány; Lúdas Matyi; Kanadai Magyarság; Magyar Élet; Füles; Magyar Hírek; Nők Lapja; Képes Sport; Nemzetőr; Új Látóhatár; Magyar Nemzet.

c) Kik azok az élő magyar írók (akár otthon, akár Nyugaton), akiknek könyveit az elmúlt évek során legszívesebben vásárolták?

Illyés; Szabó Magda; Passuth; Mikszáth; Claire Kenneth; Wass Albert; Márai; Móricz; Moldova; Déry; Megyery Sári; Zilahy; Halász Péter; Nyíró; Kodolányi; Jókai; Gárdonyi.

1980

(11) *Magyar származású szerzők idegen nyelvű könyveinek gyakorisági sorrendje egy angol könyvesboltban:*

1. Korda, 2. Koestler, 3. Lukács, 4. Bartók, 5. Szász, 6. Deák István, 7. Zsazsa Gábor, 8. Sellye, 9. Bauer, 10. Méray, 11. Moholy-Nagy, 12. Vasarely, 13. Vizinczey, 14. D. Gábor.

A GÖTEBORGI VÁROSI KÖNYVTÁR ÉS A MAGYAR KÖNYVEK BESZERZÉSE

KÁDÁR PÉTER

A göteborgi Városi Könyvtárat 1861-ben Robert Dickson 100 ezer koronás alapítványából hozták létre. 1897-ben felépül a könyvtár, Dicksonsk folkbibliotek nevet viseli. 1902-ben Göteborg városa átveszi az alapítványtól a könyvtárat és megnyitják az első fiókkönyvtárat. 1967-ben a korszerű, új épületet – ekkor a neve már Göteborgs stadsbibliotek – a Városi Központi Könyvtár birtokba veszi.

A Városi Könyvtár 24 fiókkönyvtárat, 5 bibliobuszt működtet és ide tartoznak a kórházi könyvtárak és a megyei könyvtári osztály is. A városi hálózat 3 önálló regionális egységre, főkönyvtárra (region bibliotek) osztódik. A főkönyvtárak vezetői (regionchef) közvetlenül a Városi Könyvtár igazgatójához tartoznak, önálló költségvetéssel rendelkeznek. A fiókkönyvtárak ezekhez a könyvtárakhoz csatlakoznak. A főkönyvtárak átlag

100 ezer kötettel + folyóirattal és audiovizuális anyaggal, a fiókkönyvtárak 25–35 ezer kötettel + folyóirattal és audiovizuális anyaggal rendelkeznek.

A könyvtárnak 41,5 millió korona volt az 1979. évi költségvetése, amelynek 57%-át a fizetések és egyéb személyzeti kiadások, 20%-át a helyiségek bérleti díja, a fűtés és világítás, 13%-át a dokumentumbeszerzés, 4%-át a számítógépesítés és a mikrofilm-katalógus előállítás és 6%-át az egyéb kiadások tették ki.

Göteborg lakóinak száma 436 ezer fő, akiknek 1 millió 250 ezer könyvtári egység (könyv, folyóirat, audiovizuális anyag) áll a rendelkezésére. (Ebből a központi könyvtár állománya 387 ezer egység.) 1979-ben a kikölcsönzött könyvek, lemezek, kazetták száma 4 millió fölött volt, az egy egységre eső kölcsönzés költsége 10 korona 35 öre. A könyvtárnak 250 dolgozója van, ebből 115 könyvtáros egyetemi és főiskolai végzettségű.

A göteborgi könyvtárosokat jelenleg a következő kérdések foglalkoztatják: a számítógépesítés fejlesztése, a számítógépesítésből fakadó hátrányok kiküszöbölése; a város takarékosági intézkedései, amelynek következtében csökkentik a könyvtárra fordított összegeket; a könyvkölcsönzés lassú csökkenése; a könyvlopások emelkedése (csak a központi könyvtárban 1979-ben 10 000 kötet tűnt el); a könyvtárosképzés jövője.

Most néhány szót szeretnék szólni a magyar könyvek vásárlásáról.

A göteborgi városi könyvtár 1957-től rendszeresen vásárol magyar könyveket a Kultúra Külkereskedelmi Vállalattól.

A Bibliotekstjänst (Országos Svéd Könyvtárellátó) többször megbízott magyar könyvek vásárlásával. Ezeket a könyveket a Bibliotekstjänst könyvtári kötésben, katalogizálva és kétnyelvű annotációval bocsátja eladásra. Ez ideig 50–50 kötetet tartalmazó könyvcsomagokat forgalmaztak, aminek az volt a hátránya, hogy a svéd könyvtárak nem tudták előre, hogy milyen könyvek lesznek a csomagban. Ezt a „zsákbamacska” rendszert megszüntettük. 1980. januártól a Bibliotekstjänst kéthetente megjelenő „Külföldi Könyvek” jegyzéke minden eladásra kerülő magyar könyvet előzetesen ismertet a bibliográfiai adatokon kívül rövid tartalmi ismertetést is közöl.

A fakultatív anyanyelvi oktatás a bevándorlók gyerekei számára lehetővé teszi, hogy a szülők gyermekeiket svéd iskolákban magyar oktatásban részesítsék. De ugyanakkor észrevehető, hogy a második nemzedék távolodik szülei anyanyelvétől.

Részben a könyvtárakra hárul az a feladat, hogy könyvekkel, folyóiratokkal, zenei anyaggal erősítsék a két ország közötti nyelvi és kulturális kapcsolatokat. Jelenleg azonban csökkentik a könyvtárak költségvetési kereteit és így gyakori, hogy a kis és közepes nagyságú könyvtárak épp az ún. kis nyelvek irodalmának beszerzése terhére takarékoskodnak.

A mai magyar irodalom iránti érdeklődést nagyobb könyvkiállítások rendezése (pl. most ősszel Göteborgban), magyar írók svédországi látogatása emelhetné.